

A85/04

14 februari 1985

CULTURELE UITWISSELING VOOR DE SOVJET-UNIE WAPEN IN DE IDEOLOGISCHE STRIJD

In het tiende nummer van de afgelopen jaargang van het door het CC-CPSU uitgegeven tijdschrift Kommunist is een artikel verschenen van plv. Politburolid en minister van Cultuur Pjotr DEMICHEV, waarin deze enige uitspraken doet over het belang van culturele uitwisseling met het Westen voor het totstandbrengen van een sfeer van wederzijds vertrouwen en samenwerking en voor het veiligstellen van de vrede. Daarbij laat hij zich positief uit over de activiteiten van o.a. de Vereniging Nederland-USSR en stelt hij dat in de huidige omstandigheden het karakter van de culturele uitwisseling - uiteraard voor wat de Sovjetkant van de zaak betreft - van het commerciële naar het politieke vlak moet verschuiven.

CULTURELE UITWISSELING VOOR DE SOVJET-UNIE WAPEN IN DE IDEOLOGISCHE STRIJD

Het artikel van plv. Politburolid en minister van Cultuur DEMICHEV in het Sovjettheoretische tijdschrift Kommunist (no. 10, 1984) begint met te stellen dat uitbreiding en verdieping van de wetenschappelijk-technische, culturele en anderssoortige relaties tussen de verschillende landen in de huidige internationale verhoudingen objectief gezien noodzakelijk zijn. Opgemerkt wordt dat het Westen het terrein van de culturele uitwisseling gemaakt heeft tot een arena voor ideologische strijd en dat de "socialistisch broederlanden" daarom hun samenwerking op cultuurgebied moeten verstevigen om de culturele uitwisseling met de kapitalistische landen toch een positieve bijdrage te laten leveren aan de versterking van de vrede en het uitbouwen van het vertrouwen tussen de volkeren. Die uitwisseling zou - aldus DEMICHEV - voorts bijdragen aan de ontwikkeling van "een vooruitstrevende en democratische cultuur" over de hele wereld, wat vrij vertaald neerkomt op aanpassing aan het Sovjetrussische model, dat in de opvattingen van Kommunist uiteraard het enige echte vooruitstrevende en democratische cultuurmodel is.

DEMICHEV legt er de nadruk op dat culturele uitwisseling met de kapitalistische landen zodanig georganiseerd moet worden dat zij optimaal bijdraagt aan begrip voor het vredelievende karakter van de politiek van de "socialistische landen" en aan waakzaamheid tegen het gevaar van "de militaristische, agressieve koers", die gevolgd wordt door "reactionaire Amerikaanse kringen en hun NAVO-bondgenoten".

Het artikel onderstreept in dit verband het belang van een cultureel aanbod met een grote ideologische en artistieke inhoud, die door kwaliteit, relevantie en diepgang een steeds uitgebreider internationaal publiek kan trekken. Makkelijker te realiseren lijkt de tweede aanbeveling van DEMICHEV om maximaal gebruik te maken van directe contacten in de artistieke en intellectuele sfeer van allerlei aard. Zo wijst hij op de mogelijkheden van internationale bijeenkomsten en besprekingen, symposia en conferenties om steeds bredere kringen van het publiek te betrekken bij "de actieve strijd voor de vrede, voor democratie en sociale vooruitgang". Vooral de contacten met de jeugd en "progressieve intelligentsia in het Westen", en met universiteiten en hoger onderwijsinstellingen in de kapitalistische landen vindt het artikel geschikte gelegenheden in dit opzicht.

DEMICHEV is van mening dat m.n. de culturele uitwisseling met die landen aandacht verdient waar de bevolking zich verzet tegen de plaatsing van nieuwe Amerikaanse raketten in eigen land. Daarmee wordt in de bewoordingen van het artikel "onze actieve solidariteit met de positie van de vredelievende gemeenschap" tot uitdrukking gebracht.

Het ligt voor de hand dat in dit verband de groei van de "anti-oorlogsbeweging" in West-Europa en Noord-Amerika zeer positief wordt beoordeeld. Met de massa-vredebewegingen in deze gebieden zullen intensieve relaties en betrekkingen moeten worden aangeknoopt. Het artikel laat er daarbij geen misverstand over bestaan dat tegen deze achtergrond het karakter van de culturele uitwisseling verschuift en stelt met zoveel woorden dat de nadruk meer moet komen te liggen op een politieke dan op de totnutoe overheersende commerciële benadering. DEMICHEV merkt daarbij op dat dit ertoe dwingt de oude vertrouwde vormen van culturele samenwerking te perfectioneren en tevens op zoek te gaan naar nieuwe. Daarbij blijft uiteraard het totstandbrengen van een sfeer van vertrouwen en wederzijds begrip tussen de volkeren de hoogste prioriteit genieten. Momenteel is er volgens DEMICHEV een aantal op de Sovjet-Unie gerichte, buitenlandse vriendschapsorganisaties, die zich in hun activiteiten positief onderscheiden van andere. Het artikel noemt als voorbeelden de vriendschapsverenigingen in landen als Italië, Frankrijk, Denemarken, Zweden, Finland, Oostenrijk, de Bondsrepubliek, Portugal en ook Nederland. Dat ook op de Vereniging Nederland-USSR wordt gedoeld mag opmerkelijk heten, omdat deze organisatie zich over het algemeen weinig politiek profileert en weerstand biedt aan huidige pogingen om daar verandering in aan te brengen. In elk geval kan het stuk van DEMICHEV gelden als een oproep aan alle genoemde vriendschapsverenigingen om minstens op dezelfde voet door te gaan en waar mogelijk de inspanningen te vergroten.